

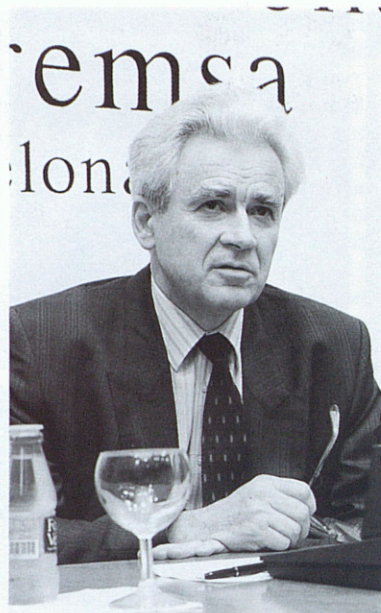
Dubinín, Aznar, Marín i Maragall, als "encontres" del CIPB

Amb la finalització dels Jocs Olímpics, el Centre Internacional de Premsa de Barcelona encetà una nova etapa de la seva encara curta però rica història. Un dels objectius d'aquesta nova etapa es concreta a consolidar la Sala de Conferències de Premsa del CIPB com a punt d'encontre ideal entre els protagonistes de la vida política, cultural, econòmica, social i esportiva no solament de Barcelona sinó també de Catalunya, Espanya i la resta del món, amb els mitjans de comunicació catalans i estrangers aquí acreditats.

En el curs de les darreres setmanes i en el context d'aquests "Encontres amb els mitjans" han estat convidats a presidir la tribuna del CIPB:

- Yuri Dubinín, ambaixador plenipotenciari de la Federació Russa per les relacions amb els països de la CEI.
- José M. Aznar, president del Partit Popular.
- Manuel Marín, vice-president de la Comissió Europea.
- Pasqual Maragall, alcalde de Barcelona.

A més, però, d'aquests "Encontres" han estat programats, i es continuaran programant sempre que això sigui possible, altres tipus d'activitats (trobades, tertúlies...) aprofitant l'estada entre nosaltres de companys periodistes estrangers, oferint-los la possibilitat d'entrar en contacte amb periodistes catalans per tal d'intercanviar punts de vista i posicionaments en relació amb les qüestions que centren el debat de la professió tant aquí com en d'altres països. Aquest ha estat el cas, per exemple, de la trobada que s'organitzà el dia primer de desembre amb Thomas Ferenczi (redactor en cap de *Le Monde*), Edward Poulthey (cap d'Opinió de *The Independent*) i Simon Alterman (delegat de l'Agència Reuters a Brussel·les), que eren a Barcelona per tal de prendre part en el curs "Comunitat Europea: Poder i Comunicació" que organitzà la Fundació Bosch i Gimpera de la Universitat de Barcelona. ●

LLIBRES

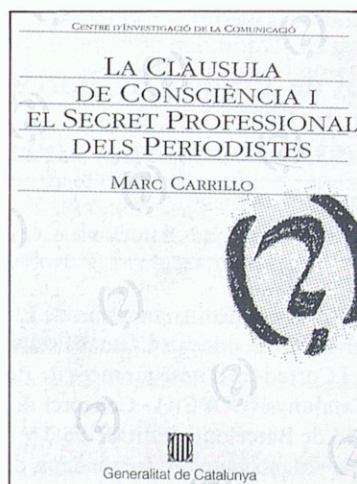
Secció a cura de A. Capilla

La clàusula de consciència i el secret professional dels periodistes

Marc Carrillo
Centre d'Investigació de la Comunicació
Barcelona, 1992
194 pàgines. 15,5 x 22 cm

Marc Carrillo, catedràtic de Dret Constitucional de la Universitat Pompeu Fabra de Barcelona, analitza en aquest llibre la naturalesa i el contingut d'aquests drets específics dels periodistes, reconeguts amb el màxim rang jurídic per la Constitució espanyola de 1978.

Reconeixement que es va fer, precisament, a iniciativa de l'Associació de la Premsa de Barcelona. L'estudi també aborda els trets bàsics que defineixen l'estatut jurídic dels professionals de la informació, com són les formes d'accés a la professió, l'associacionisme professional, els

Estatuts de Redacció com a possible forma d'autoregulació i els Consells de Premsa com a eventuais òrgans privats d'autocontrol.

El espacio televisivo a partir de la directiva 89/552 de las Comunidades Europeas

Manuel Prieto y otros
Ràdio Televisió Valenciana.
València, 1992
362 pàgines. 17 x 24 cm.

Anàlisi del panorama actual dels mitjans àudio-visuals espanyols i europeus, molt influenciats pels avanços tecnològics i l'interès de la indústria privada en la inversió en comunicació. El llibre apunta les línies d'actuació bàsica per preservar la diversitat europea i el respecte i potenciació dels seus signes d'identitat. El llibre és format pel recull de les ponències de les terceres jornades del CIRCOM (Cooperative Internationale de Recherche en matière de Communication) que es van celebrar a València l'estiu de 1992.

Televisió i identitat cultural. El repte de la televisió pública a Europa

Imma Tubella
Centre d'Investigació de la Comunicació
Barcelona, 1992
90 pàgines. 21 x 39 cm.

L'anàlisi de les programacions i dels models televisius oferts a Europa, particularment des del punt de vista de com afecten la identitat cultural, és objecte central d'aquest treball d'Imma Tubella, cap del departament d'estudis de la Corporació Catalana de Ràdio i Televisió. El llibre presenta una anàlisi comparativa de les programacions televisives a Alemanya, Itàlia, Bèlgica i Espanya. L'últim capítol aborda el paper de les televisions públiques europees com a encarregades de la defensa de les identitats nacionals.

Samaranch, en la presentació de la memòria del COOB'92

Juan Antonio Samaranch, president del Comitè Olímpic Internacional (COI), presidí el dia 17 de desembre de 1992, la presentació del quart volum de la Memòria Oficial dels Jocs Olímpics de Barcelona als mitjans de comunicació. En l'acte de presentació, que se celebrà a la Sala de conferències de Premsa del CIPB, hi prengueren també part el conseller delegat del COOB'92, Josep-Miquel Abad, així com el vice-president executiu d'Olimpiada Cultural SA, Romà Cuyàs, i el president de la Fundació Enciclopèdia Catalana, Antoni Bascompte. ●

Samaranch, Abad i Cuyàs, en la presentació de la Memòria.

Carles Sentís acompanya Samaranch i Abad en la visita a l'exposició.

"Barcelona als ulls del món"

Amb aquest suggestiu títol es presenta, en els locals del Centre Internacional de Premsa de Barcelona fins a finals del mes de gener, una mostra sobre el tractament que els mitjans escrits estrangers més prestigiosos donaren a la ciutat seu dels XXV Jocs Olímpics. L'exposició –que ha estat organitzada per l'Ajuntament de Barcelona– es fa ressò tant de la vessant estrictament esportiva dels JJOO. com de la més àmplia referida a la transformació de Barcelona operada en el decurs dels darrers anys.

La mostra és un complement del Dossier de Premsa Estrangera que edita la Fundació Centre Internacional de Premsa de Barcelona en el qual es recollia una àmplia mostra de les opinions expressades a través dels mitjans de comunicació en relació amb l'any 1992 a Barcelona i a Catalunya. ●

Introducció a les teories de la comunicació

Enric Saperas
Editorial Pòrtic
Barcelona, 1992
246 pàgines. 14 x 21,5 cm

Aquest llibre és una crònica de les relacions que s'han establert entre els països protagonistes dels principals sistemes comunicatius i la recerca científica orientada vers l'estudi de la comunicació de masses. El llibre de Saperas té vocació d'obra de referència. Cada capítol ha estat redactat com a unitat autònoma, per la qual cosa el lector pot determinar l'ordre de lectura. El llibre està especialment adreçat als estudiants de ciències de la comunicació, especialitat de què Saperas és professor a la Universitat Pompeu Fabra.

Àrea 5. Revista de comunicació audiovisual publicitària.

Editada pels departaments de comunicació àudio-visual i publicitat de les universitats Autònoma de Barcelona, Complutense de Madrid, Bilbao i Sevilla.

El primer número d'aquesta nova revista, corresponent a l'últim trimestre de l'any 1992, apareix amb la voluntat de donar a conèixer les diferents investigacions realitzades en els departaments universitaris de comunicació àudio-visual i publicitat. És la primera vegada que departaments universitaris de diferents universitats espanyoles s'apleguen per un projecte conjunt d'aquesta mena.

El paper de la premsa en el primer quart de segle

La gènesi de la premsa de masses a Catalunya (1902-1923)

Josep Lluís Gómez Mompert
Editorial Pòrtic
Barcelona, 1992
263 pàgines. 21,5 cm x 14 cm

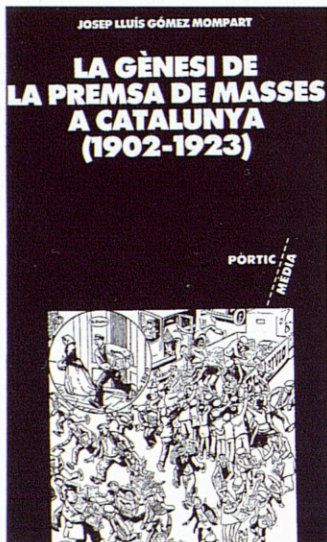
El llibre *La gènesi de la premsa de masses a Catalunya (1902-1923)* de Josep Lluís Gómez Mompert investiga, amb rigor i amenitat, un període clau per a la història de Catalunya: el primer quart del segle XX, on els grans esdeveniments a nivell mundial es reflecteixen en transformacions radicals. És el període en què Catalunya desenvolupa la societat urbana i industrial, és a dir, entra de ple en el procés de modernització. La premsa, segons l'autor, el periodista i comunicòleg Josep Lluís Gómez Mompert, va tenir un paper preponderant en aquest procés.

Josep Lluís Gómez Mompert hi destil·la la seva voluminosa tesi doctoral, premiada per l'Institut d'Estudis Catalans, un estudi sobre l'origen del discurs periodístic de masses a la Catalunya de la Mancomunitat, època que es va caracteritzar per una tendència a la substitució de la vella premsa política d'opinió per una nova premsa d'informació general. Segons l'autor, "la centralitat del periòdic modern industrial en els orígens de l'ecosistema de comunicació de masses és capital, no només perquè es tracta del primer *mass-media*, sinó perquè tindrà un paper decisiu en el desenvolupament de la nova societat i la nova cultura urbano-industrial". L'estudi que Gómez Mompert fa de la premsa d'aquest període no es limita a la seva repercussió en la societat industrial, sinó que

analitza amb detall com és aquesta premsa, de quins recursos disposa, com és la maquinària emprada, com la publicitat, com els professionals, com les tirades, com la difusió... L'autor hi remarca les transformacions que van sofrir els diaris de l'època perquè els seus productes tinguessin un caràcter modern i industrial: increment de plantilles, naixement del fotoperiodisme, major interès per la tipografia i la presentació...

Aquesta nova premsa és, segons l'autor, el cau on neixen els primers discursos periodístics de masses de l'Estat espanyol. "L'interès en general pel fet informatiu va anar incrementant-se al llarg dels anys de la Mancomunitat, fins al punt de quedar reflectit en les primeres planes d'alguns diaris, llavors dominades pels anuncis". El diari que més va destacar en aquest sentit va ser, segons Gómez Mompert, *La Publicitat*: "mitjançant alguns sumaris de continguts de diferents seccions de les planes interiors, i d'alguns resums, donava notícia a portada d'allò que el rotatiu volia publicar".

Un dels atractius del llibre *La gènesi de la premsa de masses a Catalunya (1902-1923)* són les estadístiques que Gómez Mompert aporta sobre les tirades, característiques tècniques i planes dels diaris de Barcelona del principi de segle. Anecdòtic també és l'apèndix, on recull les adreces, números de telèfon i periodistes que formaven les redaccions de *La Vanguardia*, *Las Noticias*, *La Publicitat*, *El Noticiero Universal*, *El Diluvio*, *La Veu de Catalunya*, *El Día Gráfico*, *Diario de Barcelona*, *El Liberal*, *El Correo Catalán*, *El Progreso* i *La Tribuna*, els dotze diaris que es publicaven en aquella època a la ciutat de Barcelona. ●

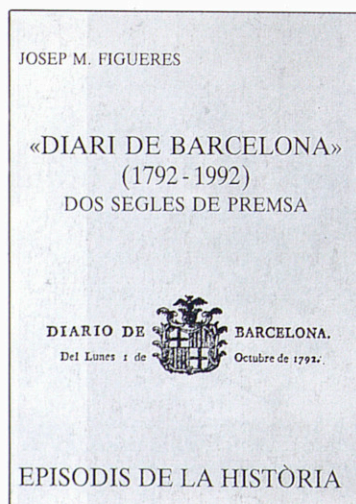

LLIBRES

Diari de Barcelona (1792-1992). Dos segles de premsa

Josep M. Figueres
Episodis de la història / Dalmau editores
Barcelona, 1992
60 pàgines. 12 x 17 cm

Aquest llibre és una breu síntesi dels dos segles d'història del diari degà de la premsa espanyola. L'obra de Josep M. Figueres no pretén escriure la història del diari; es limita a recollir uns trets, unes dades puntuals amb les quals aspira a ser un resum, una actualització d'una història densa i, per què no, força interessant. Com a curiositat, cal destacar que l'editorial que publica aquest llibre és la mateixa empresa a la qual actualment pertany el *Diari de Barcelona*.

Les Bases de Manresa i la pastoral de Morgades (1900)

Alvar Maduell
Episodis de la història / Dalmau editores
Barcelona, 1992
64 pàgines. 12 x 17 cm

Maduell fa en aquest llibre un il·lustratiu resum del debat que les Bases de Manresa van suscitar al Parlament de Madrid el 1900. El llibre extracta les distintes opinions que s'hi van manifestar relatives al contingut de les Bases manresanes -d'alguna manera identificades amb el moviment catalanista-, sense entrar en altres aspectes del debat ni en la mateixa finalitat específica de la pastoral del bisbe de Barcelona, Josep Morgades. Una de les tesis amb què juga el llibre és el paral·lelisme entre la independència de Cuba i la de Catalunya, com a marc i teló de fons del debat.

Enrique Múgica ¿Yo soy así?

Julio Fernández
Grupo Libro 88
Madrid, 1992
270 pàgines. 13 x 21 cm

El periodista madrileny Julio Fernández relata en aquest llibre la vida del polític socialista Enrique Múgica emmarcant-la dins una generació que van compartir el mateix paisatge polític, un horitzó que abasta des de la Guerra Civil fins a la democràcia, tot passant per la presó i les infructuoses intrigues per derrocar la dictadura. Múgica hi explica temes que va viure en primera persona, com el famós dinar amb el general Armada mesos abans del fracassat cop d'estat del 23-F.

RADIOGRAFIA DE LA PROFESSIÓ

Edat <25 35 45 55 65 75 85 >85 Total

Col·legi de Periodistes de Catalunya. Dades Globals

Dones	10	325	150	40	18	2	-	-	545
Homes	10	686	516	221	122	23	2	-	1.580
Total actius	20	1.011	666	261	140	25	2	-	2.125
Dones	16	211	30	5	2	1	-	-	265
Homes	18	161	62	8	9	3	1	-	262
Total numeraris	34	372	92	13	11	4	1	-	527
Dones	-	-	-	-	2	4	1	-	7
Homes	-	-	-	-	11	45	53	7	116
Total jubilats					13	49	54	7	123
Total Col·legiats Catalunya el 15-12-92	54	1.383	758	264	164	78	57	7	2.775

Demarcació de Barcelona

Dones	9	257	141	39	17	2	-	-	465
Homes	4	539	446	201	108	23	2	-	1.323
Total actius	13	796	587	240	125	25	2	-	1.788
Dones	16	210	27	5	1	1	-	-	260
Homes	17	155	58	6	9	3	1	-	249
Total numeraris	33	365	85	11	10	4	1	-	509
Dones	-	-	-	-	2	4	-	-	6
Homes	-	-	-	-	9	39	51	7	106
Total jubilats					11	43	51	7	112
Total Col·legiats Barcelona el 15-12-92	46	1.151	672	251	146	72	54	7	2.409

Pierre de Coubertin
 Andrés Mercé Varela
 Península
 Barcelona, 1992
 145 pàgines. 14,5 x 21 cm

El veterà periodista esportiu Andrés Mercé Varela glossa la figura del baró de Coubertin, restaurador dels Jocs Olímpics. El retrat que se'n fa en aquest llibre descobreix, d'altra banda, el perfil humà del creador de l'olimpisme modern. El pròleg d'aquesta biografia està escrit per Joan Antoni Samaranch, màxim dirigent actual de l'organisme que va crear Coubertin, el Comitè Olímpic Internacional, i amic personal de l'autor, Mercé Varela.

La comunitat europea i la nova Europa
 Esther Barbé / Rafael Grasa
 Fundació Jaume Bofill
 Barcelona, 1992
 244 pàgines. 17,5 x 24 cm

Aquest estudi, realitzat per dos professors de relacions internacionals de la Universitat Autònoma de Barcelona, aborda la convergència entre la fi de la guerra freda i el ressorgiment del poder civil, amb la intenció d'analitzar el comportament dels Dotze en relació amb la construcció política, econòmica i militar de la nova Europa. El llibre estudia tant els problemes d'aquesta unió -cessions de sobirania, fragmentació de l'Europa de l'Est- com la configuració de la política comuna dels Dotze com a model per a d'altres comunitats.

Edat <25 35 45 55 65 75 85 >85 Total

Demarcació de Tarragona

Dones	1	14	3	-	-	-	-	-	18
Homes	1	51	27	12	8	-	-	-	99
Total actius	2	65	30	12	8	-	-	-	117
Dones	-	-	1	-	1	-	-	-	2
Homes	-	4	3	2	-	-	-	-	9
Total numeraris	-	4	4	2	1	-	-	-	11
Homes	-	-	-	-	2	4	1	-	7
Total jubilats					2	4	1	-	7
Total Col·legiats Tarragona el 16-11-92	2	69	34	14	11	4	1	-	135

Demarcació de Lleida

Dones	-	14	2	-	-	-	-	-	16
Homes	1	29	16	2	2	-	-	-	50
Total actius	1	43	18	2	2	-	-	-	66
Homes	-	-	-	-	-	1	-	-	1
Total jubilats						1	-	-	1
Total Col·legiats Lleida el 15-12-92	1	43	18	2	2	1	-	-	67

Demarcació de Girona

Dones	-	40	4	1	1	-	-	-	46
Homes	4	67	27	6	4	-	-	-	108
Total actius	4	107	31	6	5	-	-	-	154
Dones	-	1	2	-	-	-	-	-	3
Homes	1	2	1	-	-	-	-	-	4
Total numeraris	1	3	3	-	-	-	-	-	7
Dones	-	-	-	-	-	-	1	-	1
Homes	-	-	-	-	-	1	1	-	2
Total jubilats						-	1	2	3
Total Col·legiats Girona el 15-12-92	5	110	34	7	5	1	2	-	164

Vademécum de español urgente
 Fundación Efe.
 Madrid 1992
 206 pàgs. 13,5 x 21 cm.

L'agència de notícies espanyola Efe manté des de l'any 1980 un equip de tres filòlegs que revisen cada dia les notícies per detectar i corregir els errors gramaticals, lèxics i ortogràfics. Responen les consultes dels redactors i corresponals i redacten notes interiors per prevenir o tallar errors. Tot el material produït, un cop revisat per un consell assessor, s'incorpora a les noves edicions del llibre d'estil de l'agència, anomenat *Manual de español urgente*. Aquest *Vademécum* és una selecció dels errors més freqüents detectats pels correctors de l'agència, i constitueix una eina molt útil per a tots els qui treballen diàriament amb l'idioma, especialment els periodistes.

Assemblea general extraordinària El Col·legi posa en primer pla la defensa dels drets d'autor dels periodistes

El Col·legi de Periodistes de Catalunya ha obert un nou front en la lluita per la defensa dels drets d'autor dels professionals de la informació, un dret teòricament protegit per la Llei de la Propietat Intel·lectual però que en la pràctica és constantment violat per la reproducció, sense autorització de l'autor ni pagament de drets, d'un nombre important de treballs periodístics. Aquest ús il·legal de l'obra dels informadors catalans és especialment practicat per algunes emissores de ràdio i per bona part dels nombrosos gabinets de premsa existents al nostre país, com també per altres instàncies.

En aquesta qüestió, Catalunya es troba molt per darrera de la situació existent a d'altres països. Per tal d'avançar en el camí per evitar que uns tercers puguin lucrar-se amb el treball realitzat pels periodistes d'un mitjà determinat, els assistents a una reunió celebrada en el Col·legi de Periodistes de Catalunya van decidir la creació d'una societat recaptadora i de gestió dels drets d'autor que pertoquen als periodistes, a l'estil d'altres societats semblants que defensen els drets, per exemple, dels editors (Cedro) o dels creadors artístics (Sgae).

Com va dir Josep Pernaú en l'esmentada reunió, la creació d'aquesta nova societat "pot ser important no solament per la quantitat recaptada, sinó per la reafirmació que el treball periodístic té uns drets d'autor per sobre de les empreses i que no pot ser aprofitat lliurement per qualsevol".

Josep Maria Cadena, que ha portat fins ara les negociacions amb altres organismes que poden estar interessats en la creació d'aquesta societat recaptadora, va explicar als assistents els primers passos realitzats i els que caldrà fer en el futur amb l'Administració espanyola, editors de publicacions, periodistes de la resta de l'Estat, altres societats recaptadores de drets d'autor, fotoperiodistes, grafistes i col·laboradors habituals de premsa que no viuen només del treball periodístic però generen uns

drets d'autor que poden ser defensats igualment per aquesta societat, ja que encara que el promotor en sigui el Col·legi de Periodistes de Catalunya, els qui la formin no han d'estar-hi forçosament vinculats.

Tots els assistents van donar la seva conformitat a formar part de l'equip gestor de la societat recaptadora. Van fer-ho a títol personal, ja que no és el Col·legi de Periodistes de Catalunya qui formarà la societat sinó aquells qui puguin tenir drets d'autor sobre treballs periodístics –estiguin col·legiats o no– i lliurement vulguin adherir-s'hi.

Informe econòmic

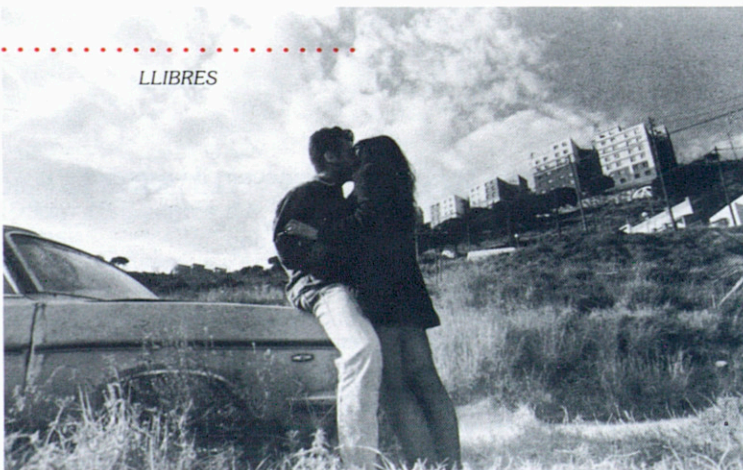
El tema es va tractar al final de l'assemblea extraordinària del Col·legi de Periodistes de Catalunya celebrada el 23 de desembre passat. En la mateixa reunió, la junta de govern del Col·legi va presentar un informe sobre l'activitat realitzada durant l'any 1992 per les diverses comissions de treball i l'informe econòmic, amb el pressupost i el programa d'inversions de l'entitat per a l'any 1993.

Aquest pressupost preveu uns ingressos de 213 milions de pessetes i unes despeses de 203 milions. Segons que va explicar el gerent, Angel Jiménez, el 1992 ha estat un bon any econòmic per al Col·legi, però el 1993 es preveu que els ingressos no arribin al mateix nivell i per tant caldrà tenir més cura amb les despeses. Per això s'ha previst una racionalització de determinats conceptes, com ara la tramesa d'informació als col·legiats. Pel que fa a les quotes, passen de 16.400 pessetes anuals a 19.000, inclosa la quota de la Federació Internacional de Periodistes. Per als jubilats l'augment és inferior al de l'IPC. Dues novetats importants en el pressupost són la destinació d'un 0,7% per ajuda al Tercer Món, i una partida destinada a les eleccions que se celebraran el 1993.

Any electoral

En la mateixa assemblea es va aprovar la reforma proposada del Reglament Electoral del Col·legi de Periodistes de Catalunya i de determinats articles dels Estatuts que hi estan relacionats. Les principals novetats que aquests canvis impliquen són que l'elecció de degà es farà en votació separada de la renovació per meitats de les juntes de demarcació. Això no obligarà les candidatures a presentar-se a totes les demarcacions sinó que podran fer-ho per separat,

LLIBRES

A. Miguel Hernández

Joan Guerrero
Ajuntament de Santa Coloma
de Gramenet, 1992.
28 pàgs. 22 x 26 cm.

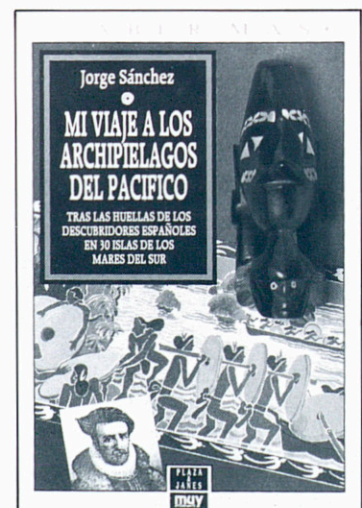
Durant la primera quinzena d'octubre passat, el fotoperiodista Joan Guerrero va exposar a la sala de can Sisteré de Santa Coloma una mostra representativa de les fotos que

durant molts anys ha fet dels racons de la seva ciutat. Amb aquestes imatges, plenes de poesia, va voler evocar l'emoció dels poemes de Miguel Hernández i presentar una visió poc coneguda de Santa Coloma. Els pròlegs de Joan Barril i Manuela de Madre completen el valuós testimoni gràfic d'aquest catàleg.

Mi viaje a los archipiélagos del Pacífico.

Jorge Sánchez
Plaza y Janés editores SA.
Barcelona, 1992.
216 pàgs. 15 x 21,5 cm.

Jordi Sánchez, un viatger amb esperit de periodista, va decidir, quan de petit va llegir *Les mil i una nits*, dedicar la seva vida a conèixer tot el món en set llargs viatges. De cada viatge n'ha sortit un llibre, i aquest és el cinquè de la sèrie. En aquesta volta al món va recórrer Sibèria, el Japó i trenta milles dels mars del sud, incloent-hi una entrada clandestina a l'illa prohibida de Bougainville, a Papua Nova Guinea, on assegura haver descobert una escandalosa guerra plena d'interessos econòmics, manipulada per la

multinacional minera Riotinto, amb ramificacions a Austràlia, Londres i Espanya. Jordi Sánchez descriu en el llibre minuciosament aquest viatge que, com els quatre anteriors, va fer sense diners ni equipatge, treballant per pagar-se el menjar i els mitjans de transport locals.